

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ τής Παιδείας, γράφουν οι φημερίδες, δήλωσε πώς θα πάψει τον καθηγητή του Πανεπιστημίου κ. Νικόλαο Χατζιδάκη γ.α.τί, λέει, δημοσιογραφώντας εμποτιστήριζον τον βδελυρόν άγώνα των μαλλιαρών, και δε θα περιοριστεί μονάχα σ' αυτόν αλλά άργότερα θα εφαρμόσει το ίδιο μέτρο και για τους άλλους δημοτικιστάδες καθηγητές.

Αυτό το κρίνουμε σά μιχ καινούρια νίκη του άγώνα μας. Νά, λοιπόν που ή επίσημη Πολιτεία κατάλαβε πώς το κίνημα τω φωτισμένων ανθρώπων ξαπλώνεται σημαντικά, και καιρός να το πολεμήσει. Αδιάφορο δ για μās ό πόλεμος είναι ζωή.

Όσο για τον κ. Ν. Χατζιδάκη, είναι ό πρώτος, θαρούμε που θα πέσει θύμα τής Ίδίας, μέσα από το Πανεπιστήμιο. Για τούτο ή τιμή γι' αυτόν είναι μεγάλη. Τόσο περισσότερο μεγάλη, όσο έχει για παράδειγμα πλάι του, το μάρμακα του τού Γ. Χατζηδάκη, που ενώ είν επιστήμονας γλωσσολόγος ένωσε το δικιο του άγώνα μας, όμως για φόβο των Ίουδαίων έτρεξε και μπηκε κάτω από τά φτερούγια τού Μιστριώτη, και πασιζεί να μās πολεμά με όλα τά τιποτένια μέσα τής ευκοφαντίας.

Μά ό κ. Ν. Χατζιδάκης είναι νέος, από τή γενιά που ό άγώνας τω δημοτικιστάδων στηρίζει όλες τις έλπίδες του, από τήν καινούρια γενιά που θα πάρει μιχ μέρα άπανου της τού ζήτημα, γιατί θα νιώσει και δέν μπορεί να γίνει άλλοιως—πώς ή Έθνηκη Ψυχή ή ζει άκόμα, ζει μέσα στα στήθια αυτόνων που φωνάζουν σήμερα για τή ζωντανή δλου τού Έθνους γλώσσα.

ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ κάλε άντραχάθημα τής Αστυνομίας μας. Ό χωροφύλακας Σαλτσάνης στον Πειραιά, έσπασε στο έυλο ένα φτωχό εργάτη, γιατί χρώσταχε, λέει, στον μάρμακα του χωροφύλακα δ δρχ.μέε.

Αν τó ζετάσουμε τó ζήτημα από τή νομική άποψη, θα φτάσουμε στ' άκόλουθο συμπέρασμα. Ό χωροφύλακας, που άντιπροσωπεύει τήν εκτελεστική έξουσία, έδικασε και καταδίκασε έναν πολίτη για ένα χρέος του. Μ' άλλα λόγια καταπίησε τά δικαιώματα τής δικαστικής έξουσίας, με τó έτσι θέλω, και σήκωσε μ' αυτό τόν τρόπο πρώτος τή σημαία μιχς πολιτειακής επανάστασης. Ότα λοιπόν ή Αστυνομία, με τά διεσπαρμένα όργανά της, που καταπιέζουν με χίλια μέσα τó λαό, επαναστατεί, τί να κάμουμε οι πολίτες για να βρούμε τó δικιο τους, και να εφαρμόσουν τó νόμο;

Αν τó δούμε τó ζήτημα κι από τήν κοινωνική μεριά συμπεραίνουμε. Αφού ό χωροφύλακας, τó όργανο του Νόμου, δέν πάει στο δικαστήριο να βρει τó δικιο του, μά τó παίρνει με τó χέρι του και με τó μπάτσo, τί να κάμει ό φτωχός πολίτης στους άλλους όμοιους του, αφού τó παράδειγμα τού τó δίνει ή έξουσία, που πρώτη αυτή αυτοδικεί, και που μπορεί, τó κάτω κάτω τής γραφής, να μή τó νει δικαιοσει ούτε τó δικαστήριο, αν καταφύγει σ' αυτό και τότε να είναι με τ' άλλο κόμμα;

ΑΛΛΟ σκότωμα τής ιστορίας μας, από τó Δήμο τούτης

λοιπό βασανίζεται να μās ζηγήση πώς αν ό Άλγης είχε μεγάλο νού, κι ά βροφτιζότανε κιόλας, δε θα εΐτανε άδύνατο να μās πάρη όλους μαζί του, να σκαρώση μεγάλο Χριστιανικό Κράτος, και να κάμη περιττή τήν Έλληνική Έπανάσταση! Κρατήστε τó χαμόγελο αν μπορείτε. Κρατήστε ύστερα και τήν εθνική άγανάχτηση, που πήγε να φανταστή τέτοιο άφύσικο πράμα, για να βρη τρόπο να δείξη πώς καλλίτερο να μās έρχότανε τó καλό από κάποιον άλλονε πάλε, παρά που ήρθε, όσο ήρθε, από τή δική μας τή θυσία. Αγιάτρευτη άρρώστια αυτή των προπατόρων μας, των παππάδω μας, των πατέρω μας, μά και τώνε σημερινώ μας άκόμα.

Ό Άλγ Πασάς έπρεπε να είναι όπως εΐτανε, και στάθηκε για καλό μας αυτό, επειδή ή πολιτική του τή βοήθησε και τήν ξέσπασε τήν Έλληνική Έπανάσταση. Στάθηκε όμως για καλό μας και για άλλο έπίσης σοβαρό λόγο, που έγινε άφορμή να γνωριστή και να δοξαστή ή μεγαλύτερη φυλή που φάνηκε στον τόπο ύστερ' από τους Σπαρτιάτες, ή Σουλιώτικη ή φυλή. Η φύλτα εκείνη ή άγράμματη κ' ή άδασκάλευτη, που μās έδειξε τί λογής ξανάρχεται και τί λογής ξαναφέγγει ό άληθινός ό Έλληνομός.

(άκολουθεί) **ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ**

τή φορά. Έγινε έπιτροπή για ν' αλλάξει τήν όνομασία τού κάθε μαχαλά τής Άθήνας που αφέρι κακόχρον ή άδικαιολόγητον όνομα κατά τις φημερίδες μας.

Έτσι λοιπόν παρουσίασε μιχ λίστα ή έπιτροπή, που με δαύτη γίνεται ή Πλάκα «συνοικία Λυσικράτους», ή Γαργαρέτα «συνοικία Διονύσου», τά Πετράλωνα «συνοικία Βαρράθρου και Μελίτου», τά Παντρεμενάδικα «Άρδητού», τó Παγκράτι «Γμηττού», τó Γκαζοχώρι «Κεραμεικού», τó Πιθαράδικα «Άρεως», τά Σφαγεία «Σικελίας» και τó Χεζολίθαρα... «Ακαδημία Πλάτωνος!»

Τό να φαίνονται στα μέλη τής έπιτροπής τά σημερινά όνόματα τω μαχαλάδω μας «κακόχρον» κάτι πάει κ' έρχεται, αφού τά περισσότερα από δαύτα είναι δασκάλοι. Κείνα που δε μπορούμε να νιώσουμε είναι τó γιατί να τούς φαίνονται «άδικαιολόγητα». Ό λαός μας για κάθε όνομα έχει και μιχ παράδοση, κ' ένα μύθο. Και λοιπόν τί καλύτερη δικαιολογία χρειάζεται από τήν παράδοση;

Άχ! που μās σέρνει ή προγονομανία! Όλα να τά σβύσουμε, όλα τά σημερινά να τά καταστρέψουμε, νάναστήσουμε μονάχα τά παλιά όνόματα, κι ό κόσμος ής χαλάσει.

Πρέπει να τολμολογήσουμε, πώς τρελλότερους ταφογδύτες από μās δέν είδε ό κόσμος ίσαμα τώρα.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Τώρα που ή αδερφοδία μου με προσοχή μεγάλη, Στέκεται θυμιατίζοντας μπροστά στο κοινοτάσι,
 'Η μάνα μου, κι ό κύρης μου κ' έγώ κ' ή αδερφή μου,
 Προς τó Θεό τó πνεμα μας υψίζουμε κ' έντός μας
 Δέησης λόγια ύψώνομαι. Κ' ή μάνα μου : «Θεέ μου
 Κόφτε μου μέρες δσας θές και δίν' τις στα παιδιά μου».
 Κι ό κύρης μου : «Νά γήρασα να δώ να καμαρώσω
 Τό γό μου και τήν άπληρη μικρή μου θυγατέρα»
 Κι ή αδερφοδία μου : «Άδαινε γάνκειά μου Παπαγία,
 Τά γασπεμά στις γούστες μου, τά γουθλια στο περβόλι».
 Κ' έγώ : «Χριστέ μου άσκημηνε λιγάκι τήν καλή μου,
 Να μην τήν άγαπούνε πια τά τόσα παλικάρια,
 Γιατί φοβθαιμ και θαρρώ πώς θα με λημονήση,
 Και μιν έσπέρα θάν τή δώ γυρήνη σ' άλλα σήθια».

Σμύρνη (1)08. **ΤΩΝΗΣ ΧΡΗΤΙΑΔΗΣ**

Η ΛΕΙΑΚΑ

Τά μονομηνιάτικα.

Έτσι λένε τά αδέρφια, που γεννιώνται τόν ίδιο μήνα, και άλλο χρόνο. Στην Ήλεια ύπάρχει ή πρόληψη πώς ό μονομηνιάτικος δέν πρέπει να ιδει τόν αδερφό του, είτε σερνικός είτε θηλυκός είναι, ούτε νεκρό ούτε γαμπρό. Γιατί αν τότε ιδεί θά πεθάνει άπάνω στο χρόνο. Κ' οι δυστυχισμένοι μονομηνιάτικοι, είναι καταδικασμένοι, να μη δώτουμε τόν τελευταίο άσπασμό στο νεκρό αδερφό τους!

Είναι όμως μέσο να ξεφύγουμε τó εμπόδιο αυτό και τού δώσουμε τó νομικό φίλημα. Τό εξής : Γεμίζουμε δηλ. τó στόμα τους νερό, σκεπάζουμε τά μούτρα τους με μιχ μπόλια και μπαμπουλωμένοι που θάναι, πλησιάζει ό ένας τόν άλλονε μούτρο με μούτρο, και μπουχίζουμε τις μπόλιες με τó νερό πώχουμε στο στόμα. Εσκεπαζούνται και φιλιούνται. Και με τó μπουχισμα αυτό ξεφεύγουμε τής μοίρας τó γραφό.

Ότε να κοινωνήσουνε μαζί πρέπει τά μονομηνιάτικα. Άλλ' μπαίνει στην εκκλησιά ό ένας αδερφός, όταν κοινωνήσει και βγει ό άλλος.

Τά πιστροδία.

Σά φύγει ή νύφη άπ' τó πατρικό της σπίτι, κ' είτε στην ίδια πόλη μένει, είτε σε άλλη χώρα πάει, δέν παγαίνει κανένας άπ' τούς συγγενήδες της να τήν επισκεφτεί, πριν κάμει τά πιστροδία. Πρέπει δηλ. σε όχτώ ή περισσότερες άπ' τó γάμο της μέρες, να γυρίσει και κάμει έπίσκεψη στο πατρικό της σπίτι. Κι από τότε έχουν οι δικιο της τó λεύτερο να πηγαίνουνε και τή βλέπουνε.

Σε άλλα μέρη όμως δέν έχουνε τή συνήθεια αυτή. Στο Μεσολόγγι μάλιστα τή δευτέρα του γάμου—οι περισσότεροι γάμοιέκεί γίνονται τήν Κεριακή—πηγαίνουνε οι δικιο τής νύφης άντρες, γυναίκες, κορίτσια κι άγόρια μαζί και διασκεδάζουνε στο γαμπρού τó σπίτι.

Κρασοφιλία ή ξέλαση.

Με τις ζημιές που πάθανε οι χτηματιήδες τις τελευταίες χρονίες, πολλά άμπέλια και σταφίδες κιντυνεύουνε να μέινουνε χέρσα, γιατί δέν έχουνε τά μέσα να τά καλλιεργήσουνε. Δέν τούς άρνήνουνε όμως οι καλοί γειτόνοι και καλοί πατριώτες να πάνε χαμένοι.

Τις Κεριακές ή τις γιορτές, που έχουνε σκόλη, σηκώνονται πολλοί μαζί και με τó κλαδευτήρι ή τó τσαπί στο χέρι, πηγαίνουνε στο ξεπεσμένου γειτόνα τó ύποστατικό και χωρίς πληρωμή εργάζονται ως τó γιόμα. Και δυό-τρεις φορές έτσι πηγαινάμενοι τó μπερίζουνε. Ό νοικοκύρης όμως είναι ύποχρεωμένος να τούς πάγει τó φαγητό τους και τó κρασί τους και σά σκολάσουνε τó βίχουνε στο φαγοπότι.

Η εργασία που γίνεται έτσι λέγεται κρασοφιλία ή ξέλαση.

Η Μαριορή κι ό Τριτσιμπιδας.

Στου Άλα τά ψηλώματα ζούσε κατά τά 1845 μιχ πολύ όμορφη κοπέλλα, ή Μαριορή, ή όμορφότερη άπ' όλα τά κορίτσια τής Ήλειας. Ζει άκόμα μιχ άνιψά της, που έχει τó χάνι στο δίστρατο, τού Άάλα και Δούκα. Είναι γερόντισσα, αλλά διακρίνει κανένας άκόμα, στα μορφοδεμένα σουρίτια του προσώπου της, τήν όμορφη ράτσα τής γενιάς τής Μαριορής.

Η Μαριορή εΐτανε άρθωνιασμένη με τόν Τριτσιμπιδα, πλούσιο άρχοντόπουλο άπ' τή Μπαρμπάσaina. Η Μπαρμπάσaina, χωριό κοντά στον Πύργο, φημιστήκε όχι μονάχα άπ' τού Τριτσιμπιδα τó τραγούδι, αλλά και στις μέρες μας, άπ' τó κίνημα του Παπαστασινού για τó σταρδικό ζήτημα.

Στον καιρό τής σλαβιάς κατοικούσανε τó Άάλα πλούσιοι Τούρκοι μπέηδες, κι άκόμα ύπάρχουνε τά θέματα άπ' τά μεγάλα σεράγια τους. Ντόπιοι άπ' τού Άάλα καπεταναίοι βγήκανε οι Καραμεραίοι, που στην Έπαναχτηση, με τó Μεταξά και τούς Πετμεζάδες, διώξανε από κεί τούς Τούρκους και πολλούς άπ' αυτούς σκλαβώσανε :

Λουκίσσα με τά κούρα νερά, με τούς πολλούς κανάλους και Άάλα με τούς Μπέηδες, με τούς καλούς πασάδες και σν καϊμένη Μπασιαρά με τις βαρειές κνριάδες, όπου δέν καταδέχονταν τή γή να τήν πατούνε, και τώρα εγενήκανε κοπέλλες τω ραγιαδων, και τώρα καταδέχτηκαν πεζοί να σηκωθύνε, πεζοί να φύγουν, βρέ παιδιά.

Η Λουκίσσα είναι μιχ βρύση μέσα σ' ένα βαθύ λάκκωμα, άριστερά καθώς άνεβαίνουμε στο Άάλα, και προτού φτάσουμε άκόμα στο Δούκα. Φαίνεται πώς κάποια Δούκισσα τήν έφιασε, γιατί και τó χωριό του Δούκα εΐτανε τόν παλιό καιρό Δουκώνε φέουδο. Τό Δούκα απέχει μιχ όρα άπ' τού Άάλα και τó Μπασιαρά, μικρό χωριουδάκι, είναι πλησιέστερ' άκόμα.

Τό Άάλα ύστερ' άπ' τήν Έπανάσταση διατήρησε μεγάλο άρχοντολόγι και πολλούς κωπιτανέους. Πολλοί άπ' αυτούς ζητήσανε τή Μαριορή, άλλ' οι γονέοι της προτιμήσανε τó πλουσιόπαιδο τής Μπαρμπάσαινικς. Από τότε είχανε άρχισει οι άνθρωποι